

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 244/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. B., B., zastúpenej advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície, 2. oddelenia ekonomickej kriminality Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 958/05, postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kpt 5/10, ako aj postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci sp. zn. IV/6 GPt 162/09, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. B. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2010 doručená sťažnosť I. B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície, 2. oddelenia ekonomickej kriminality Bratislava I (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM, postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 958/05, postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kpt 5/10, ako aj postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/6 GPt 162/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením okresného riaditeľstva bolo trestné stíhanie vo veci trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1 a 5 písm. c) Trestného zákona postupom podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku (začaté na základe trestného oznámenia sťažovateľky) zastavené, *„lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie“*. Proti uvedenému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť namietajúc, že *„orgány činné v trestnom konaní nedostatočne preverovali skutočnosti týkajúce sa osoby, u ktorej vzniklo podozrenie, že by mohla byť páchatelkou uvedeného trestného činu. Taktiež OČTK nevzali pri svojom rozhodovaní do úvahy protirečiace výpovede jednotlivých svedkov I. S., M. Š., ako ani sa bližšie nezaoberali sumou, o ktorej mala mať vedomosť svedkyňa S., napríklad, či táto suma bola v eurách, ako je to uvedené, alebo v inej mene. Taktiež sťažovateľka namieta nesprávne uvedení výšku sumy, ktorá bola z jej bytu odcudzená, nakoľko OČTK aj v tomto pochybili. V skutočnosti ide o sumu vo výške 5.000.000,- Sk a nie 1 980.000,- Sk ako uvádzajú OČTK vo svojich rozhodnutiach.“*

Okresná prokuratúra rozhodla o sťažnosti sťažovateľky uznesením z 3. novembra 2009 tak, že ju zamietla ako nedôvodnú. Keďže sťažovateľka so zamietnutím svojej sťažnosti nesúhlasila, obrátila sa 18. decembra 2009 „so žiadosťou o zrušenie právoplatného rozhodnutia vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: OR–1160/2-OVK-B1-SM a právoplatného rozhodnutia prokurátora sp. zn. 1 Pv 958/05 na Generálnu prokuratúru SR. Prokurátorka Generálnej prokuratúry SR upovedomením zo dňa 30. 12. 2009 vyhodnotila žiadosť sťažovateľky ako podnet podľa § 31 ods. 1 zák. č. 153/0001 Z. z. (správne má byť zákon č. 153/2001 Z. z., pozn.) o prokuratúre na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia policajta a prokurátora vo veci vedenej na Okresnej prokuratúre Bratislava I pod sp. zn. 1 Pv 958/05 a z toho dôvodu podnet postúpila na vybavenie Krajskej prokuratúre v Bratislave.

Krajská prokuratúra o veci rozhodla dňa 14. 01. 2010 vybavením sťažnosti tak, že vyšetrovanie vykonané v danej veci považuje za dostatočné pre vydanie rozhodnutia, pričom vyšetrovateľ PZ v danom prípade postupoval v súlade so zákonom.“

Okresné riaditeľstvo, okresná prokuratúra, ako aj krajská prokuratúra vychádzajú vo svojich rozhodnutiach v prevažnej miere zo znaleckého posudku, podľa ktorého v čase, keď malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, mala mať sťažovateľka „hrubo narušenú a prakticky vymiznutú rozpoznávaciu, ako aj ovládaciu schopnosť“.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že nepopiera, „že trpí chorobou sclerosis multiplex, avšak nie je pravdou, že by choroba mala takýto vplyv na jej psychiku a ani rozumové schopnosti v čase spáchania skutku. V tejto súvislosti ďalej poukazujem na tú skutočnosť, že sťažovateľka nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a okrem motorických problémov sa táto choroba nepodpísala na jej duševnom zdraví spôsobom uvádzaným v znaleckom posudku.

Sťažovateľka je schopná plne chápať a porozumieť skutočnosti, je úplne sebestačná, čo potvrdzuje aj fakt, že vo svojom byte žije sama, pričom výpomoc potrebuje len pri upratovaní, nakoľko choroba postihla najmä jej pohybové ústrojenstvo.

OČTK taktiež svoje rozhodnutie odôvodnili v zásade len s poukazom na uvedený znalecký posudok ako relevantnú skutočnosť s tým, že z týchto dôvodov nie je možné hodnotiť výpovede sťažovateľky ako vierohodné. Dovoľujem si poznamenať, že povinnosťou OČTK je zaoberať sa prešetrovaním skutočností naznačujúcich, že bol spáchaný trestný čin a nie duševným stavom sťažovateľky.

Taktiež postup Generálnej prokuratúry SR, kedy Generálna prokuratúra nerozhodla o podnete sťažovateľky meritórnym rozhodnutím, ale vec postúpila na vybavenie Krajskej prokuratúre, a to aj napriek označeniu podnetu ako žiadosti o zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, pre ktoré je príslušná práve Generálna prokuratúra, nie je možné považovať za správny a v súlade so zákonom.

Sťažovateľka pritom v trestnom konaní vo svojich podaniach poukazovala na skutočnosti zásadného charakteru, ktoré odôvodňovali potrebu ďalšieho postupu v trestnom konaní pre trestný čin krádeže. Aj napriek značnej snahe sťažovateľky, orgány príslušné pre rozhodnutie vo veci sa uvádzanými skutočnosťami vôbec nezaoberali, pričom ani z odôvodnení rozhodnutí vydaných v tomto konaní jasne nevyplýva, z akých dôvodov boli skutočnosti uvádzané sťažovateľkou vyhodnotené ako nepodstatné.

Z uvedených dôvodov si preto dovoľujem vyjadriť svoje presvedčenie, že orgány príslušné pre konanie v tejto veci nerešpektovali základné zásady vedenia trestného konania, čím zároveň zasiahli do práv sťažovateľky garantovaných tak Ústavou SR, ako aj Európskym dohovorom tak, ako je uvedené v úvode tejto sťažnosti. “.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka ozrejmuje, čo považuje za zásah do svojich označených práv, poukazujúc pritom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúru ústavného súdu.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví:

„- právo na ochranu vlastníctva podľa článku 20 Ústavy SR v spojení s článkom 1 Protokolu 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

- právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a na inom orgáne SR podľa článku 46 Ústavy SR, právo na riadne

prerokovanie veci v zmysle článku 48 Ústavy SR v spojení s právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru boli porušené postupom Generálnej prokuratúry SR, Krajskej prokuratúry v Bratislave, Okresnej prokuratúry Bratislava I a Okresného riaditeľstva policajného zboru Bratislava I, Úrad justičnej a kriminálnej polície v trestnom konaní vedenom OR PZ Bratislava I pod sp. zn. ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM, ako aj v súvisiacich konaniach o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu o zastavení trestného stíhania vedených Okresnou prokuratúrou Bratislava I pod sp. zn. 1 Pv 958/05, Krajskou prokuratúrou v Bratislave pod sp. zn. 1 Kpt 5/10 a Generálnou prokuratúrou pod sp. zn. IV/6 GPt 162/09.

Ústavný súd zrušuje uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I, Úrad justičnej a kriminálnej polície – odbor justičnej polície, ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM o zastavení trestného stíhania zo dňa 28. 09. 2009, ako aj právoplatné rozhodnutie Okresnej prokuratúry Bratislava I č. k. 1 Pv 958/05 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu Okresného riaditeľstva PZ Bratislava I, úrad justičnej a kriminálnej polície – odbor justičnej polície ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM o zastavení trestného stíhania zo dňa 28. 09. 2009 a vybavenie podnetu Krajskou prokuratúrou Bratislava poškodenej I. B. zo dňa 18. 12. 2009 sp. zn. 1 Kpt 5/10.

Ústavný súd prikazuje Okresnému riaditeľstvu PZ v Bratislave I, Úrad justičnej a kriminálnej polície – odbor justičnej polície aby ďalej pokračovalo v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM na základe oznámenia sťažovateľky o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin a vykonalo všetky úkony trestného konania, ktoré budú viesť k spoľahlivému zisteniu páchatel'a trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 5 písm. c) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku.“

Sťažovateľka zároveň požaduje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie od každého porušovateľa jej práv „v sume 2.500,- € (slovom tridsaťtisíc eur)“, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20, čl. 46 a čl. 48 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného riaditeľstva vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM, postupom okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 958/05, postupom krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kpt 5/10, ako aj postupom generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/6 GPt 162/09.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM

Sťažovateľka v návrhu na rozhodnutie vo veci samej neuviedla, porušenie ktorých odsekov čl. 46 a čl. 48 ústavy namieta. Ústavný súd vychádzajúc z obsahu sťažnosti, najmä zo znenia jej petitu, ustálil, že mala zrejme na mysli čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, keďže uviedla, že ide o základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na inom orgáne Slovenskej republiky a základné právo „*na riadne prerokovanie veci*“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (m. m. I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem

iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, ktorý považuje za porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bola sťažovateľka oprávnená podať proti rozhodnutiu okresného riaditeľstva vo veci sp. zn. ČVS: ORP-1360/OEK-B2-2009-TS z 20. augusta 2009 [ktorým bolo postupom podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie vedené vo veci trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1 a 5 písm. c) Trestného zákona začaté na základe jej trestného oznámenia] a jeho namietanému postupu v predmetnej veci sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, čo aj 5. októbra 2009 urobila, pričom o tejto sťažnosti rozhodla okresná prokuratúra tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v označenej veci v podobe sťažnosti smerujúcej proti jeho rozhodnutiu sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM z 20. augusta 2009 bola predmetom posudzovania a nadväzného rozhodnutia okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 958/05 z 3. novembra 2009.

V rámci tejto procedúry okresná prokuratúra ako orgán príslušný na rozhodovanie o sťažnosti preskúmala namietaný postup okresného riaditeľstva vo veci sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM a svoj právny názor vyjadrila v uznesení z 3. novembra 2009.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nemohol preskúmať postup okresného riaditeľstva, preto v tejto časti sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) z dôvodu neprípustnosti.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 958/05

Sťažovateľka podaním z 18. decembra 2009 adresovaným generálnej prokuratúre okrem iného požadovala, odvolávajúc sa na § 363 Trestného poriadku, zrušenie právoplatného rozhodnutia okresného riaditeľstva sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM z 20. augusta 2009, ako aj rozhodnutia okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 958/05 z 3. novembra 2009.

Generálna prokuratúra posúdila označené podanie sťažovateľky podľa jeho obsahu (§ 62 ods. 1 Trestného poriadku) ako podnet podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) na preskúmanie zákonnosti postupu policajta a prokurátora vo veci vedenej okresnou prokuratúrou pod sp. zn. 1 Pv 958/05 a z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti ho postúpila na vybavenie krajskej prokuratúre.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

V nadväznosti na citované ustanovenia zákona o prokuratúre ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej považuje podnet podľa zákona o prokuratúre za právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a to aj vo vzťahu k tým právam, porušenie ktorých sťažovateľka namieta touto sťažnosťou (pozri napr. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 28/2010 atď.).

Na základe podania sťažovateľky z 18. decembra 2009, kvalifikovaného generálnou prokuratúrou ako podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre, preskúmala rozhodnutie okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 958/05 z 3. novembra 2009, ako aj jej namietaný postup v tejto veci krajská prokuratúra a o výsledku vybavenia podnetu sťažovateľku informovala prípisom sp. zn. 1 Kpt 5/10 zo 14. januára 2010.

Z toho vyplýva, že sťažovateľka mala v proti namietanému postupu okresnej prokuratúry k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich základných práv (ktorý aj využila), o ktorom bola oprávnená rozhodnúť krajská prokuratúra.

Vzhľadom na to, že namietaný postup okresnej prokuratúry bol v okolnostiach danej veci preskúmaný krajskou prokuratúrou, ústavný súd s poukazom na už spomínaný princíp subsidiarity sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresnej prokuratúry odmietol taktiež ako neprípustnú.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kpt 5/10, ako aj postupom generálnej prokuratúry vo veci sp. zn. IV/6/GPt 162/09

Sťažovateľka namieta tiež postup krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kpt 5/10, v ktorej potom, ako jej generálna prokuratúra postúpila podnet sťažovateľky z 18. decembra 2009 (označený sťažovateľkou ako návrh podľa § 363 Trestného poriadku na zrušenie právoplatného rozhodnutia okresného riaditeľstva sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM z 20. augusta 2009, ako aj rozhodnutia okresnej prokuratúry sp. zn.

1 Pv 958/05 z 3. novembra 2009, avšak generálnou prokuratúrou posúdený ako podnet podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre), dospela po preskúmaní súvisiaceho spisového materiálu týkajúceho sa označených konaní k záveru, „že tak postup vyšetrovateľa PZ ÚJaKP OR PZ Bratislava I podľa § 215 písm. a) Tr. por., ako i postup dozorového prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. v tejto veci bol opodstatnený a v súlade so zákonom“. Krajská prokuratúra teda podnetu sťažovateľky nevyhovela.

Napokon sťažovateľka namieta aj postup generálnej prokuratúry vo veci sp. zn. IV/6 GPt 162/09, v ktorej generálna prokuratúra upovedomením z 30. decembra 2009 oznámila jej právnenému zástupcovi, že:

«Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky bolo dňa 23. 12. 2009 doručené Vaše podanie zo dňa 18. 12. 2009 vypracované za I. B. označené ako „žiadosť o zrušenie právoplatného rozhodnutia vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-SM a právoplatného rozhodnutia prokurátora sp. zn. 1 Pv 958/05“, ktoré som podľa obsahu vyhodnotila ako podnet podľa § 31 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v platnom znení na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia policajta a prokurátora vo veci vedenej na Okresnej prokuratúre Bratislava I pod sp. zn. 1 Pv 958/05.

Podnet som z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti postúpila na vybavenie Krajskej prokuratúre Bratislava.»

Zmyslom a účelom princípu už spomínaného princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio, inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, kompetencia ktorého predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na inštitút opakovaného podnetu podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre. Podávateľ podnetu môže podľa označeného ustanovenia zákona o prokuratúre žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh.

Z dosiaľ uvedeného už vyplýva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých sú oprávnení podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05). Ústavný súd považuje podľa svojej ustálenej judikatúry aj opakovaný

podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane tých práv, ktoré uplatnila sťažovateľka vo svojej sťažnosti (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 384/08).

Opakovaný podnet zakladá povinnosť nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Súčasťou štandardnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, že vynechanie inštitútu opakovaného podnetu ako prostriedku nápravy uplatňovaného v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu orgánu činného v prípravnom konaní, resp. aj pred začatím trestného stíhania (I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, IV. ÚS 166/2010).

Podľa názoru ústavného súdu zákon o prokuratúre poskytoval sťažovateľke vo vzťahu k namietanému postupu krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry prostriedok nápravy – opakovaný podnet (podľa § 34 zákona o prokuratúre), prostredníctvom ktorého sa mohla domáhať preskúmania zákonnosti napadnutých postupov v predmetnej veci. Uvedený právny prostriedok umožňoval sťažovateľke dosiahnuť účinnú nápravu aj vzhľadom na právomoc generálneho prokurátora Slovenskej republiky záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek namietanému postupu krajskej prokuratúry, ak by na základe opakovaného podnetu sťažovateľky dospel k záveru, že označený prípis krajskej prokuratúry, príp. postup, ktorý mu predchádzal, bol v rozpore so zákonom.

Zo sťažnosti však vyplýva, že sťažovateľka v okolnostiach danej veci nepodala opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre, teda nevyužila právny prostriedok, ktorý jej zákon o prokuratúre na ochranu jej základných práv účinne poskytoval (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd pri posudzovaní prípustnosti sťažnosti, teda pri skúmaní, či v konkrétnom prípade boli vyčerpané všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, sa musí vysporiadať aj s tým, či príslušný opravný prostriedok môže podať sám sťažovateľ a či s podaním takéhoto opravného prostriedku sú bezprostredne spojené určité konkrétne právne dôsledky, ktoré sa môžu pozitívne prejavíť v právnej sfére sťažovateľa. V prípade opakovaného podnetu podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre možno na obe nastolené otázky odpovedať kladne.

Sťažovateľka nie je oprávnená vyberať si orgán verejnej moci, ktorý má poskytnúť ochranu namietanému porušeniu jej práv. Až po vyčerpaní inštitútu opakovaného podnetu by prípadne mohla vzniknúť, ak by boli splnené aj ostatné ústavné a zákonné predpoklady, právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity).

Pretože sťažovateľka nevyužila vo vzťahu k namietaným postupom právny prostriedok nápravy (opakovaný podnet), ktorý jej zákon o prokuratúre na ochranu jej základných práv účinne poskytoval, pričom z obsahu sťažnosti a ani jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky ustanovenej v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľky z dôvodov hodných osobitného zreteľa, bola jej sťažnosť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietnutá pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec tejto časti odôvodnenia treba poznamenať, že citované ustanovenia § 31 a § 34 zákona o prokuratúre sa týkajú všetkých konaní a postupov v ňom vymenovaných orgánov verejnej moci, ktoré sú pri výkone svojich právomocí povinné priamo aplikovať ústavu ako prameň práva vrátane úpravy základných práv a slobôd, ktorá je jej obsahom (čl. 152 ods. 4 ústavy).

4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-1160/2-OVK-B1-2005-SM, postupom okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 958/05, postupom krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kpt 5/10, ako aj postupom generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/6 GPt 162/09

Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá smeruje proti namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ústavy a práva čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd považuje za potrebné v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou uviesť, že orgán verejnej moci zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že jeho postupom boli súčasne porušené ústavnoprosedné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. V okolnostiach danej veci uvedené znamená, že z tohto dôvodu nie je žiadna vecná súvislosť medzi napadnutými postupmi a sťažovateľkou označenými právami. Preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2010